

بودجه سال ۱۳۶۰

گامی دیگر در راستای برنامه‌های اقتصادی بورژوازی

بالاخره پس از ماهها سرودها و هیاهو و جنگ و جدال بر سر لایحه بودجه، سرانجام در تاریخ ۲۲ تیرماه ۱۳۶۰ مجلس شورای اسلامی بنا انجام پاره‌ای تغییرات در مفاد لایحه که بطور عمده در جهت پیشنها دات بورژوازی (بی صدر، سعابی، معین فر و غیره) صورت گرفته بود، لایحه بودجه ۱۳۶۰ را تصویب کرد. تصویب طرح بودجه خود نشان دهنده‌ی این واقعیت است که از لحاظ اصول و بنیادهای اقتصادی خرده بورژوازی مجبور به پذیرش و تمکین طرحهای بورژوازی است و جز این نیز چاره‌ای ندارد. تصویب لایحه بودجه همچنین نشان دهنده‌ی بوجی و عوام‌فریبانه بودن جاروجنگال تبلیغاتی گذشته و جنگ زرگری جناحین سابق بر سر مسائلی است که هر یک از آنها بسیج و تحمیق توده‌ها و استحکام بخشیدن بقدرت خویش را در درون بلوک قدرت میطلبیدند. حال نگاه کوتاهی به متن تغییرات انجام شده در طرح نهایی بودجه می‌افکنیم.

در طرح جدید با تقلیل پاره‌ای از هزینه‌ها کل بودجه‌ی پیشنهادی بمیزان کمی بیش از ۲۵۰ میلیارد ریال (از ۳۳۰۰ به ۳۰۲۷ میلیارد ریال) کاهش یافته است. این تقلیل تا شیرات خود را در تقلیل سهم هزینه‌های عمرانی در کل هزینه‌ها که معادل ۲۵۰ میلیارد ریسال (۲۵۰=۴۵۰-۱۱۰۰) میباشد منعکس می‌آورد. به عبارت دیگر بودجه‌ی تصویب شده حدود ۲۵۰ میلیارد ریال کمتر از بودجه‌ی پیشنهادی است که این خود خذف ۲۵۰ میلیارد ریال از سهم طرحهای عمرانی را در بر میگیرد. این اقدام کاهش هزینه‌های عمرانیسی بویژه با توجه به افشاگریهای وسیعی که در گذشته پیرامون کسر بودجه‌ی دولت صورت گرفته بود و ما نیز آنها در حدود ۱۱۰۰ میلیارد ریال بنر آورد نموده بودیم (رجوع کنید به سرمقاله‌ی بودجه در رهائگی ۷۶) برای کم کردن اقلام کسر بودجه در سطح افکار عمومی که هم اکنون خود دولت نیز بر خلاف گذشته مجبور به اذعان آن شده است، امر ضروری بنظر میرسد. دولت اینبار نمیتوانست کسر بودجه را مانند گذشته لایوشانی نموده و بالکل انکار کند و لذا لازم می‌آید که آنها در سطوح پائین تری تقلیل داده و سپس اعلام نماید. در این ارتباط میزان کسر بودجه‌ی دولت کمی بیش از ۷۰۰ میلیارد ریال (۷۰۰=۲۲۲۴/۷-۳۰۲۷) برآورد شده که صراحتاً به آن اعتراف و در طرح تصویب شده گنجانده میشود.

در طرح نهایی و تصویب شده‌ی بودجه، گذشته از کم شدن اعتبارات عمرانی که همانطور کسسه گفتیم بمنظور کمتر نشان دادن کسری صورت گرفته بود دو تغییر محسوس دیگر نیز بچشم می‌خورد که در واقع همان تغییرات مطلوب و مورد نظر جناح بورژوازی (بی صدر) و متحدینش در مجلس است.

یکی از این تغییرات کاهش میزان فروش نفت و در عوض استقرار از بانک مرکزی که بهر حال بهمان میزان و شدت تورمزا است، میباشد. به بیان دیگر در حالیکه درآمد حاصله از فروش نفت از ۲۴۰۰ به ۱۵۲۲ میلیارد ریال یعنی حدوداً بمیزان ۸۵۰ میلیارد ریال در طرح مصوبه‌ی جدید تقلیل پیدا میکند، دولت از بانک مرکزی بمنظور جبران این کاهش عایدات نفت بمیزان ۵۵۰ میلیارد ریال وام دریافت میکند. کسری باقیمانده که حدوداً ۱۵۰ میلیارد ریال (۱۵۰=۵۵۰-۷۰۰) میباشد قرار است که از برگشتی سال گذشته به خزانه که بنا به ادعای دولت بالغ بر ۱۵۰ میلیارد ریسال میشود، تامین گردد. لیکن علیرغم کاهش پیدا کردن سهم فروش نفت در ردیف درآمدها، هنوز مشکل میتوان ادعای دولت مبنی بر اکتساب ۱۵۲۲ میلیارد ریال (کمی بیش از ۲۰ میلیارد دلار) بابت عواید ناشی از فروش نفت را جدی گرفت. اگر در بهترین حالت قیمت هر بشکه نفت فروخته شده را از جانب رژیم را ۲۵ دلار فرض کنیم، که خود بسیار بیش از متوسط قیمت نفت در بازار آزاد در حال حاضر است، رژیم اسلامی باید روزانه حدوداً بیش از ۱/۵ میلیون بشکه نفت به بازار نفتی جهان عرضه کند. با توجه به اینکه صادرات نفت در چهارماه گذشته هیچگاه به این میزان نرسید. بنا بر این رقم صادرات در ۸ ماه آینده باید بمراتب بیش از ۱/۵ میلیون بشکه باشد. تخمین ما اینست که رژیم حاکم بسرایی تا مین درآمدهای نفتی خود در همین طرح بودجه‌ی اصلاح شده میباشد که حداقل ۲ میلیون بشکه نفت در روز صادر کند و این در حالی است که بالاترین قیمت را برای فروش هر بشکه در نظر بگیریم، صادرات ۲ میلیون بشکه نفت در روز با توجه به خرابیها و مشکلات و محدودیتهای تکنیکی ناشی از جنگ و نیز مازاد تولید فراوانی که در بازارهای جهان هم اکنون موجود است بسیار غیرمحتمل و دور از واقعیات است و نمیتواند مشکلات مالی رژیم را حل کند. از اینرو باید شاهد کسر بودجه‌ای بمراتب بیش از آنچه در لایحه بودجه‌ی مصوبه‌ی مجلس در نظر گرفته شده باشیم.

دومین تغییر محسوس در طرح نهایی بودجه، کم شدن اعتبارات جنگی است. کاهش اعتبارات جنگی از ۵۵۰ به ۳۵۰ میلیارد ریال در طرح جدید یعنی کم شدن اعتبارات جنگی بمیزان ۴۰ درصد، نشان از تصمیم رژیم اسلامی در صلح با رژیم عراق و پایان جنگ دارد. و این خود یکی از آن محورهای تبلیغاتی و زمینه‌های اختلافاتی بود که بین بنی صدر و مخالفین حزبش در گذشته بشدت جریان داشت. این امر بار دیگر این مساله را که خرده بورژوازی در مقابل خواسته‌های بقیه در صفحه ۷